Tečaj XV. **NOVICE** List 66.

gospodarske, obertnijske in národske.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 19. augusta 1857.

Največje potrebe našega kmetijstva.

Govor gosp. prof. dr. Hlubek-a v vélikem kmetijskem zboru na Dunaji 15. maja 1857.

(Dalje in konec.)

Ozrimo se sedaj na četerto, prav živo potrebo našega kmetijstva.

Znano je, da poslednje leta so skor po vseh deželah našega cesarstva napravili kmetijske učilnice, v kterih se kmetiški fantje umnega kmetovanja in gospodarstva učijo.

Ni mi treba na dolgo razlagati prida in dobička, kteri izvira deželam iz teh učilnic; saj je jasen kot beli dan vsakemu človeku, kdor ni slep, — al dvé rečí ste, ktere overete to dobro napravo: ena je, da je, da v nekterih učilnicah kmetiškim fantom cepijo gospôske navade in se tako kmetiškemu stanu jemljejo fantje, kteri bi imeli kmetje ostati, - druga pa je, da taki učenci niso vojaškega stanú oprosteni.

Vém, da sedanji čas je čas napredka, — al slabo je to, če človek ni s svojim stanom zadovoljen in če bi vsak rad kaj druzega bil kakor to, kar je njegov oče.

To je napčno, to je slabo; v tem tiči seme veliko hudega, če se povzdigujemo čez svoj stan.

Fant v kmetiški učilnici naj ostane to kar je bil; naj nosi častitljivo in lepo in pripravno kmetiško obleko, in naj ne postane „škric“, kteri se mu podaja kakor zajcu boben. Pa nektere učilnice niso še s tem zadovoljne, da se mora kmetiški fant preobleči, — ošabnega v obleki delajo ošabnega tudi v mislih; ker se mora učiti zgodovine, zemljopisa, visoke botanike itd., misli potem, Bog vé kakošen modrijan da je, in prevzame se in napuhne, ni potem več zadovoljin s svojim stanom; misli se gospoda, in zabrede po ti puhli vednosti v sto napak in je nesrečen za vse svoje žive dní.

Naj bi kmetiške učilnice to resno prevdarile; naj bi pomislile, da tako napačno izrejeni učenci kmetiških šol niso za nobeno rabo, ker niso kmetje pa tudi ne gospodje!

Kmetiški fantje naj ostanejo tudi v kmetiških šolah kmetje, pa dobro podučeni poljodelci naj bojo svojemu stanu v čast, svoji deželi v korist! Suknja dolga ali kratka še ni nobenemu človeku večje vrednosti dala; le to je častí vredno, kar pametnega in dobrega v suknji tičí. —

Druga potreba pri kmetiških učilnicah pa je to, da bi bili saj tisti učenci, ki se posebno dobro učijo, začasno vojaščine prosti.

Ko bi vživali učenci kmetiških šol to dobroto, bi veliko fantov vrelo v te šole. Ne, da bi hotel, da bi bile kmetijske učilnice zavetje pred vojaškim stanom, ker vojakov potrebuje vsaka dežela, da je varovana unanjih in notranjih sovražnikov, — al tista dobrota in tista pravica naj bi se naklonila tudi tem šolam, ktero vživajo učenci drugih šol, realnih, tehničnih in drugih. —

To so največje potrebe našega kmetijstva sedanji čas, h kterim še spadate dvé, namreč previsoke percentualne davšine ($3\frac{1}{2}$ od sto) in da nimamo poljske policijne postave.

H koncu je gosp. govornik še omenil tole: Naj v spomin tega veselega shoda se združijo vse kmetijske družbe in prosijo slavno vladarstvo, da bi uslišati blagovolilo tù razodete želje, in naj bi verh tega še dovolilo, da bi smele kmetijske družbe tù na Dunaji se večkrat zbirati in prevdarjati potrebe kmetijstva, in kar bi združeae sklenile, naj bi tudi smele prestolu Njih Veličanstva poklanjati.

Govor ta je bil z enoglasno slavo sprejet. Pred odhodom namestnikov kmetijskih družb so se podali oni k Njih eksc. ministru notranjih oprav gosp. baronu Bach-u in ga prosili njegove krepke pomoči pred prestolom Njih Veličanstva, kar jim je blagi gospod tudi obljubil.

Treba se je gospodarstva učiti.

(Konec.)

4. Naj se mladenči že zgodej vadijo vse dele svojega opravilstva poznati, in umeti, zakaj je to ali uno, zakaj se to ali to delo ravno zdaj zgoditi mora, in kakošen nastopek da bi bil, ako bi se opustilo ali odložilo, ter se bodo navadili vse s premislikom delati, se bodo zmislili marsikaj boljše narediti in hitrejše namesto po navadi, in umnosti vajeni ne bodo, postavimo, potlej mislili, kar brezmislini radi terdijo, da staro zató, ker je staro, ali novo zató, ker je novo, je dobro, ampak bodo spoznali in čutili, da v natornih rečéh se da čedalje več vediti, in da je dolžnost vsacega človeka rasti v lepih in koristnih vednostih, in da le poterjene resnice deržati se, bodi v starem ali novem, predsodbe in vraže in izmišljene ne skazane rečí pa zavreči, je umnost, prid in čast, in da gerdo je, ne hoteti kaj učiti se in ne znati, posebno tacih koristnih rečí ne. Toraj se taki novih rečí ne bodo poprijeli, dokler jih skušnje ne poterdijo; pa tudi starih se terdovratno ne bodo deržali, kadar nove bolj kažejo. Lenúh in brezmislini človek ostane pri navadi, ker se mu toži kaj znati ali misliti: zmiraj dela brez misel, po izgledu druzih zlo ozke ogone in široke razore, ki niso za nič itd.

5. Vsak mladeneč naj se tudi že zgodaj vadi vse poznati, kar je okoli njega: vsako travo, vsak les, vsako rastlino, vsak kamen in pesek, vse razne zemlje in njih zmešance, in lastnosti vsih teh rečí. Naj se učí spoznati, kakošne baže zemlje je ta ali ta njiva, vinograd, travnik, gojzd, in kako globoko; kakošne zemlje da je tukaj ali tamkaj preveč ali premalo za to ali to rastlino, ali pa sploh, kakošnega gnoja da potrebuje, in kako dolgo da ga derží; ktere rastline da ga hitreje povžijejo, ktere bolj počasi; kakošne rastline so za to ali to lego svetá, in kakošno verstenje semen tù ali tam gré. Dalje kteri travniki so dobri, kako in s kakošnimi stroški se dajo slabi popraviti; ktera klaja je boljša za goveda, ktera za konje, ktera za ovce; ktera je kisla in zakaj, in ktera sladka; koliko ta ali ta žival za živež, koliko za vpitanje potrebuje; ktere rečí da prej vpitajo in zakaj, koliko to ali uno znese, in kolikošen dobiček kaže. In poslednjič od drevja, kako se zaredí, pomnoží, požlahní; kako se sadje v prid oberne itd.; in od divjega lesóvja, kteri da je za to ali to rabo, kakošne lastnosti da ima; kteri je za terpež na suhem, na mokrem,

za kurjavo, za dela; kdaj naj se seka, in kako naj se ž njim ravná itd. Taki nauki in veliko druzih, ki se jih že mladina lahko tako rekoč igraje naučí, so po tem ne le kmetiškim, ampak tudi vsim stanovom, kadar jih vedó, posebno gospodarjem, povsod silno koristni in potrebni.

6. Naj se že mladenči vadijo, in naj jih starši in reditelji učé misliti v prihodnje in preskerbeti sebe in svoje s potrebnim, in torej, po pameti varčnim in zdržnim biti, in vsako reč prav oberniti. Naj jih učé malopridnih pajdašev ogibati se, ki jim ne morejo v prid, ampak le v škodo biti. Tako se bodo pod varstvom in oskerbništvom svojih staršev, rediteljev, ali druzih dobrih gospodarjev dobrega in potrebnega gospodarstva naučili.

7. Ne le mladenči, ampak tudi že gospodarji in gospodinje naj gledajo na lepo in umno gospodarstvo in gospodinstvo skerbnih, pridnih, skušenih in pametnih ljudí, ki so lep, živ izgled drugim. Naj gledajo, kako oní ravnajo, in naj jih posnemajo v vsem, kar je dobrega, pametnega in hvale vrednega. Ne hoteti gerdih lastnost in prevzetne terdovratnosti ali neumnosti. Pa tudi izgledi in žalosten stan nevednih, neumnih, zapravljivih in obožanih gospodarjev in gospodinj je poučljiv, da ostraši. Gerdo in hudobno je lepo gospodarstvo in sploh lepe izglede zaničevati, in neumnežev termoglavo deržati se. Samo po lastni skušnji pa modriti se je zlo nevarno. In

8. Naj se mladi kmetovavci z umnimi in skušenimi sosedi od dobrega kmetovanja radi pomenkvajo, da se od umnih in skušenih učé, kar še ne vedó, in to jim bo v marsikakošni rečí očí odperlo; postopačev, lahkoživcev in zapravljívcev, in vseh slabih gospodarjev pa naj se ogibujejo, da jih bodo s tem osramotili in morebiti še poboljšali.

Cesarski notárji in njih opravilstvo.

(Dalje.)

Po postavi narejeni notarski spisi delajo čez taisto, čez kar so napravljeni, polni dokaz. Ta dokazna moč gré tudi notarskim poverjenim izdajbam. Notarske pisma, pri kterih se niso spolnovale po postavi za bistvene izrečene oblike, se nimajo čislati za javne pisma. Bistvene oblike so pa posebne, da notár mora ljudí sam osebno poznati, ali da mu je njih istost po dveh njemu znanih pričah poterjena, — da k nareji notarskega zapisa pokliče dvé priči ali še druzega notarja, in da so priče nazoče pri prebiranji in podpisovanji. Priči morate biti možkega spola, od notarja poznane; saj eden mora znati brati in pisati. Taki, ki so bili kadaj v preiskavi zavoljo kakoršnega koli si bodi hudodelstva in niso bili spoznani nedolžni, ali kteri so bili obsojeni zavoljo kakega pregreška, storjenega iz hlepenja po dobičku ali iz goljufnega namena, ali pa takega prestopka, ter tisti, kterim se v zapisu kak dobiček odloči, ali pa kteri so s kako pri zapisu udeleženo osebo ali pa z notarjem v kaki razmeri, v bližnjem rodu ali svaštvu, potem služabniki notarja, in tisti, ki ne razumejo jezika, v kterem se ima narediti zapis, ne morejo biti priče.

Notarsko pismo mora pa zapopadati: ime vladajočega cesarja, kronovine, kraja, dne mesca in leta, ime in priimek notarja, deležnikov pisma, potrebnih prič čez zapis kakor tudi čez istost oseb, zapopadek sklenjenega opravila in na koncu poterdbo, da je bil zapis deležnikom prebran vpričo prič, ali da so deležniki vpričo njih povedali, da jim je bil zapis prebran, potem podpis deležnikov, prič, in notarja in njegov pritisnjen pečat, zadnjič pa tudi odločbo, koliko izdajb in za ktere osebe jih je treba narediti.

Kadar je zapis sklenjen in podpisan, se ne smé nič več pristaviti, nič ostergati, in v stiku nobena beseda prepisati. Za vsaki pristavek, za vsako pismeno, je treba, da sta verjetna, naprave novega zapisa.

Pisma se morajo praviloma narejati v kakem izmed jezikov, ki so navadni v notarskem okraji (tedaj so tudi pisma v slovenskem jeziku popolnoma veljavne in imajo dokazno moč), vendar je dovoljeno, da v tistih kronovinah, v kterih so razun nemškega jezika tudi še drugi jeziki navadni, se smejo s privoljenjem (§. 49.) deležnikov (Partheien) pisma tudi v nemškem jeziku narejati, in v tem primerljeji mora ljudem, ki tega jezika ne znajo, notár pisma v njih jeziku razlagati.

Tudi že narejeno privatno pismo more postati notarsko pismo, ako deležniki poterdijo njegov zapopadek in podpis, ter se naredi zastran tega notarsk zapis.

Posebni predpisi veljajo gledé na zapise, ki se narejajo s slepim človekom, z mutci, gluhomutci ali gluhimi, in postava zaukazuje posebne rečí zastran naredb oporoke (testamenta), da se imajo čislati za enake tistim oporokam, ktere se napravijo pred sodnijo.

Dokler notár svoje pisma sam hrani, gré samo njemu pravica, izdajbe taistih dajati tistim osebam, za ktere so one v pismu samemu izrečno odločene. V lastnem imenu deležnikom, njih postavnim namestnikom, pooblastencom in pravnim naslednikom se smejo dajati tudi druge poverjene izdajbe, če zapis ne obstoji iz dolžnega pisma, in tem osebam je tudi brez razločka, kolikor so vdeležene, dopušeno, notarske zapise pregledati, drugim osebam je pa samo takrat dopušeno, če to naročí sodnija ali pa če privolijo vdeleženci. Prepisi oporok (testamentov) ali kodicilov se smejo, dokler je še živ zapustnik, samo temu podeliti. Vse izdajbe morajo biti natanko enakoglasne s pervopisom, in tako razločno pisane, da se lahko berejo, brez okrajšanja, popravka ali vmestjenja, in posebno poverjene, to je, da notár na koncu njih poterdi, da jih je popolnoma enakoglasne našel pervopisu, ki se med njegovimi spisi najde, da omeni, za koga je prepis omenjen, da pristavi datum in svoj podpis, in pritisne svoj uredski pečat.

Notarji morajo na prošnjo deležnikov izdajati spričbe 1) čez natančnost prepisov, 2) čez natančnost prestav, 3) čez pristnost podpisov (legaliziranje), 4) čez dôbo, v kteri so se pisma predložile, 5) čez to, da kdo še živí, 6) čez to, da je kdo pomudil kako opravilo, da je od koga tirjal spolnitev kake dolžnosti, da je odpovedal pogodbe, in da so se dale na znanje druge izrečenja, ki imajo pravne nasledke, 7) čez protêste menic.

Da imajo notarske spričbe popolnoma dokazno moč, je treba spolnovati posebne predpise. So prepisi enoglasni s pokazanimi pismi, zamorejo notárji s pristavkom svojega podpisa in pečata jih poterditi ali vidimirati, in poterditi pravost prestav pisem tistega jezika, za kterega je prikladen narejati zapise. Z legaliziranjem ali poverjenjem predpisov posvedoči notár, da je deležnik vpričo njega lastnoročno podpisal, ali pa na taistem že stoječi podpis za svojega priznal.

Spričbe čez izrečenja, ktere hoče kdo dati na znanje drugim, smejo notarji samo takrat narejati, če ima izrečenje ta namen, da bi tistega, ki ga odda, oprostilo kake odgovornosti, da bi razveljavilo kako pravno razmero, ali imelo kak drug praven nasledek. Primirljeji takih spričb so, postavimo, ako kdo od drugega kaj kakor dolžnost tirja, — ali če tisti, ki je doslej reč v lastnem imenu postavno posestoval, posestno pravico drugemu prepustiti hoče — ali če kdo tirja, da se pogodba natanko spolni — če temu, ki je bolno živino prodal, zapazeno napako poročiti ali pri najemnih in zakupnih pogodbah zakup ali najem odpovedati hoče itd. Da se tako izrečenje dá na znanje, se mora notár podati v stanovališe ali v delavnico tistega, kteremu se ima razglasiti in mu to razodeti, in preden da izdá kako notarsko spričbo, mora zastran tega narediti notarski zapisnik. Tudi gledé na narejo meničnih protêstov je treba spolnovati obstoječe posebne predpise. (Dal. sl.)

Zgodovinski pomenki.

Odgovor

na gosp. Terstenjakove opazke h članku: „Preseljevanje sarmatskih Limigantov.“

Spisal Poženěan.

(Dalje.)

Kar tiče ime Arkaragantes, ga nisem jaz prestavljal, ampak v povestnici sem ga „s silo pregnani“ prestavljenega najdel, in gosp. Terstenjak hoče menda le reči: zakaj te prestave nisem popravil; toda preiskava tega imena ni v moj namen spadala.

Gosp. Terstenjak vpraša: Kteri Nemci so Ante tako zvali? Odgovor: Gotje. Imena Antov ni lahko določiti, še celó tega ne, pri kterem ljudstvu se je začelo. Še li po Gotih in druzih Germanih je bilo Grekom znano, pri kterih je prav kmalo zginilo po odhodu Nemcov iz tistih krajev. Kakor slavni Šafařik meni, se imenu Ant prilega nemška beseda (anglosaks.) ent = velikan, staronemški anzi, po gotski morda Ants ali Antus. Kakor dalje on pravi, so se Antje utegnili po slovenski zvati Ulti, v edinem številu Ultin. Da so bili Antje slovenskega zarodа, tudi jez terdim, pa od Bulgarov naprej tišani so tudi slovenske Lemke naprej silili. V priliki reči: kakor v cerkvi, kjer je gnječa, Slovenci Slovence naprej rijejo. Dalje je res, da naše krajnsko-slovenske dežele niso svojih novih bivavcov dobile od Dniepra, kjer je znano, da Lemki v 5. in 6. stoletji po Kr. niso bili pri Dniepru.

Castra Martena se ima brati, kakor gosp. Terstenjak pravi, Castra Mariana; verjamemo radi, če je kaj važnih dovodov za to, in pa kje je stala, bi bilo določiti. Pri naši tukajšni preiskavi nam sedanji jezik pri Mariboru kaže, da so se bili tudi ondot Lemki naselili. Poglavitno pa, kar gosp. Terstenjak ne dá veljati, je to, da Krajna pomeni toliko kot italjska pokrajna ali granica. To razlago vsak prost človek lahko razume. Razlaga od „carn“ je pa kakor je bila tista, da je Gratz = Gradec nemško ime, od kar so cele pole pisali. Pri razlagi „Krajna = Gränzland ni treba nobenih posebnost iskati, ne v Indijo hoditi, ne glasnic premenjevati, ne se na kake suffixe, ne na metathese operati. — O imenu Tauriscus, ki je tudi še dandanašnji na Slovenskem znano, utegnem še pri drugi priložnosti govoriti.

Montes bebii so babje gore. Baba je sorodno z beba. Še dandanašnji imamo več babjih zobov, babjih gorá; med temi je ravno nad Ogulinom v vojaški Granici en tak Babji Klek. Zakaj se kaka gora babja imenuje, še prosto ljudstvo vé. Βεβδιος, terden, močen ni noben primerjen prilog kake gore. Na moč in terdnobo pri imenovanji gorá nihče ne misli; li če kako terdnjavo na nji napravi, potlej ji dé ostrožno berdo ali terdnjava ali pa taber. Pri imenovanji gorá se pred misli na njih stermino, ali barvo ali podobo, ali na to kar gori živí ali raste, ali kar se je gori zgodilo. Za terdnjavo in ostrožno berdo imajo pa Greki druge imena ne βεβιος.

(Konec sledí.)

Potni listi.

I.

Preljubi moj!

Od Kisle Vode blizo Rogatca.

Obljubil sem Ti, da Ti bodem pisal, kako se mi na poti godi, in kar sem zanimivega našel. Glej tukaj pervi list od Kisle Vode blizo Rogatca.

Že polnih 10 let je minulo, kar nisem tukaj bil. V tem času se je dosti spremenilo. Nove poslopja so postavljene in okolica je olepšana z lepimi in prijetnimi sprehajališči. Gostov je dosti, že do konca julija jih je bilo blizo 1700. Vsi imajo zdrave obličja in težke vampe. Italijanov letos ni toliko, kakor jih je bilo druge leta. Tudi Madžarov je manj, kakor navadno. Veči del gostov so Nemci in med temi dosti uradnikov, kteri so ušli težavam kancelijskim po nasvetu zdravnikovem. Iz Horvatske sem našel tudi nekoliko gostov, vendar v pohlevnem krotkem „tonu“, „vesela ti majka“ je umerla. Čuješ pa tukaj govoriti vse jezike avstrijanskega jezika. Gosti se verstijo po narodnosti. Nemec se ne pridruživa Horvatom, Horvat ne Madžarom, in Italjan se ogiblje obojih. Ta ločitev storí, da življenje ni tako veselo, kakor bi znalo biti.

Jesti in piti ni predrago, ali stanišča so od 15. julija do 15. augusta za polovico poskočile. Zdravilne vode ne manjka in ni res, da bi je bila suša vzela, kakor se je semtertje čulo. Terdijo nekteri, da je letos še močneja.

Novin je v kavarni dosti, nemških, taljanskih madžarskih — samo slovanskih iščeš zastonj. Pred nekterimi leti so Horvati tudi imeli horvatske novine v Kisli Vodi; sadaj imajo samo — kislo vodo. Naših Novic tudi ni še prinesel beli gavran tù sèm.

Zapustil sem čez ene dní kislo življenje in se podal kraj prijetne brege bistre Savine, od kterih dobil bodeš drug list. Vès Tvoj Vitomar.

Novičar iz avstrijanskih krajev.

Iz Siska 9. aug. Silna vročina in suša skozi več tednov je škodovala koruzi. Zato se je poslednje dni tega tedna dokaj kupcov oglasilo za lansko blago in je okoli 50.000 vagánov koruze prodano bilo, veliko na Krajnsko; bosniška sorta je poskočila od 2 fl. do 2 fl. 10 kr., lepa banaška pa 2 fl. 6 kr. do 2 fl. 15 kr. Za pšenico, soršico in stari ječmen, tudi po znižani ceni, ni kupca; le nekaj malega se je spečalo. Vodé niso več za ladije; tudi parobrodi po Savi ne grejo več. Vožnina po suhem do Zidanega mosta je po 33 kr. za vagan. — Iz Presburga na Ogerskem se od 11. t. m. piše, da vozijo veliko novega žita na sejm; cena pšenice za vagán je bila od 3 fl. 24 kr. do 3 fl. 36 kr., reží od 2 fl. 12 kr. do 2 fl. 24 kr., ječmena od 1 fl. 48 kr. do 1 fl. 55 kr., ovsa od 1 fl. 42 do 54 kr.

Iz slovenskih Goric 10. aug. — Bila je pri nas velika suša, nekteri pravijo veča, kakor leta 1834 (od kterega tukaj sledečo pesmico priložim); slednje tri dní smo hvala Bogu! dobili dolgo zaželjenega pohlevnega dežja. Turšica in v obče jarina je zelo dosti terpela; skoro vse se je posušilo; ajde skoro nikdo sejal ni, in turšico so na mnogih krajih murskega polja poželi, otavo pa, kar je ni celó zgorelo, spasli; samo gorice nam obilno bratvo obetajo, za voljo tega pa so bučeli že zelo dragi, en štertinjak po 9—12 fl. sr. — V listu 56. in 58. „Novic“ smo brali pod nadpisom „Nekaj za učilnice“ čudne reči, ktere po resnici razjasniti in kar je krivega popraviti, si za dolžnost deržim. Ojstro so g. Praprotnik tisti nenavadni način zanikerne učence pokoriti, pretepli; pa vse te besede ne veljajo naši šoli, ker pri nas se taki nenavadni način ne rabi; moram torej reči, da se te besede ne tičejo našega verlega učenika, kteri že zdaj petdeseto leto z vso ljubeznijo in poterpežljivostjo ljubo mladino podučuje, temoč tistega, ki je ta nenavadni način izkoval in za posnemanje priobčil. Res je, da je naš izverstni učenik v pervih letih imel navado zanikerne učence z osramotenjem pokoriti in k marljivosti podbadati, pa vendar ni nikoli učencom nespodobnih priimkov daval, kteri bi zamogli sramožljivost zadušiti. Resnico mojih besed bode poterdil vsak, kdor le malo tega verlega učenika pozná; njegove najojstrejše besede, kadar ga kteri učenec ne uboga, so: „oj ti nesreča, ti!“ drugač pa je vès pohleven, krotak in neutrudljiv v podučenji ljube mladine, tako, da si je zavoljo svoje umetnosti in gorljivosti slavno

ime „izglednega učenika“ (Musterlehrer) zaslužil. Ime tega verlega za omiko in blagor ljudstva mnogo zaslužnega moža je: Janez Grösslinger, kteri če ravno nemško ime ima, vendar tudi dobro slovenski razume, torej ta mož na vsaki način očitno pohvaljen in za izgled postavljen biti zasluži. Cuique suum! *A.* Xpr.

Spod Šmarne gore 15. aug. — Naj povedó „Novice“ svojim bravcom prigodbo, ktera vnovič kaže, da njih dobri nauki niso vselej bob v steno. 16. dan p. m. so v Oljaževem malnu pšenico prali; mlad fant je nalival; nesrečnež se prekucne, pride pod 12 koles in v globoko kernico; serčni hlapec mlinarja Martina Skola v Vikarčah skoči v Savo, plava po utonjenca in ga srečno izvleče iz vode. Ali fant, poškodovan nekoliko od sile kolés in skorej skoz četertinko ure potopljen v vodi, je bil mertev viditi, ko ga je Skolov hlapec iz vode otel. Verli mlinar Martin Skol, priden bravec „Novic“, je bral v njih, kako naj se ravná s takimi, ki so utonili; ko vpervo fanta enmalo nagne, da bi voda iz njega iztekla, ga začne dergniti po životu in mu sapo pihati v usta. Pridni ljudje so se trudili in trudili, pa dolgo dolgo je bilo vse zastonj, — obupali so že nekteri in ga pustili, — naš verli mlinar pa, ki se je spomnil, da je v „Novicah“ bral, da nikar prehitro obupati, ker včasih dolgo terpí, preden se zadnja iskrica obudí v poprejšni zubelj življenja, je nagovarjal svoje tovarše „le še, le še naprej dergnimo in pihajmo“ — in lejte! veselje je doživel, da je utonjenec začel stokati in se je počasi spet k življenju zbudil. Zato hvala pogumnemu hlapcu, ki je fanta iz kernice rešil, — posebna čast in hvala pa se verlemu mlinarju, da je po stanovitnosti svoji mertvega k življenju obudil!

Iz Ljubljane. God Njih Veličanstva, presvitlega cesarja Franc-Jožefa je bil včeraj s slovesnim cerkvenim opravilom praznovan; milostljivi knezo-škof so sv. mašo peli, pri kteri so se Njih eksc. deželni poglavar z višjimi oblastniki vsih uredov, mestna gosposka z odborniki, in obila množica pobožnih snidili.

Novičar iz raznih krajev.

Iz Šoprona so se presvitli Cesar na svojem potovanji po Ogerskem podali v Güns, Subatico (Steinamanger), Körmend, Zala-Egerszeg in Keszthelí. — Kramarjem in igravcom, kteri po svetu potujejo in si s tem kruh služijo, je prepovedano, za šolo pripravne otroke seboj vlačiti, ker za tega voljo zanemarjajo šolo. — Do 8. dneva t. m. je bilo letos v Maria-Celi že 140.000 romarjev. — Iz političnih novíc je ta najvažniša, da je zastran volitev v Moldavi res Napoleonova obveljala; dobil je v Osbornu angležko vlado na svojo stran, da je sadaj tudi ta njegovih misel, da se v Moldavi ni prav volilo, in da je treba, da turška vlada prekliče te volitve in nove izpiše, kar se bo zgodilo, ker — kakor je Palmerston v deržavnem zboru rekel — je upati, da bo tudi avstrijanska vlada nove volitve privolila; ali bojo pa nove volitve po volji francozke vlade ali ne, se še ne vé, — kakor tudi še ni gotovo, ali jih bo potem francozka vlada poterdila, če bojo zoper njeno voljo, to je, zoper zedinjenje Moldave in Vlahije. V Vlahii bojo volili 2. septembra vpervič. Po postavi ima pravico volii vsak, kdor je 30 let star, kdor ima hišo, zemljo itd., pa ne zastavljeno, in kdor je poštenega življenja. — V Osbornu pa se je nek cesar Napoleon z angležko vlado tudi zavolj Kine pomenil in ji obljubil svojo pomoč. Tako povsod ena roka drugo umiva. — Od cesarja Napoleona se pričakuje vsaki dan imeniten razglas (manifest) o političnih zadevah poslednjega časa. — Pravijo, da je Mazzini še zmiraj v Genovi. — Amerikanska družba, ki je prevzela opravilo, pri Sevastopolju v morje potopljene ladije Rusom spet na dan spraviti, bo dobro opravila; stroški za to delo jo bojo stali okoli pol milijona frankov; vrednost vzdignjenih ladij pa znaša najmanj 7 milijonov; po pogodbi gré pa družbi polovica te vrednosti. — Pred nekimi dnevi je prišla barka „Arabia“ iz Amerike v Liverpol; 11 dni je jadrala po morji; popotniki niso celi čas sonca vidili, tako gosta megla je pokrivala morje; pridši v Liverpol se niso mogli dosti začuditi, da je tam sonce sijalo; mislili so, da je celi svet obdan z meglo. — Za prebivališče popotnikov v Carigradu so bozniški frančiškani kupili ondi v predmestji Galata od Genuezov zidano gostivnico sv. Jurja za 100.000 gold., pa plačali niso nič; avstrijanska vlada je tedaj ti milodarni napravi podelila 30.000 gold. in dovolila, da se ostalih 70.000 gold. nabere po milošnjah, ktere se smejo nabirati po vsem cesarstvu; v ta namen potujejo frančiškani bosniški poslednje leta po mnogih deželah našega cesarstva. — V Londonu se je — kakor vladni avstrijanski časnik „Oest. Corresp.“ piše — pod imenom „Hungarian Land-Company“ družba angležka zbrala, ktere namen je, na Ogerskem veliko zemlje pokupiti in jo obdelovati. Za ta nakup potrebni kapital hoče omenjena družba z delnicami (akcijami) vkup spraviti.

Pesem o suši leta 1834. *)

Oh Oča nebeški, ki v meglah sediš,
Zakaj nas tak malokdar z dežem škropiš?
Glej! zemlja že globoko zeha,
In trava zažgana se pleha.

Živina se goni navadno na dol,
Pa nem're se pasti, in gleda okol;
Pastirič ne poje, ne krika —
Se žali krez lačnega bika.

Kde inda predolga se versta kosi,
Po sklenjenem delu gibančnjak časti,
Tam letos kmet drugih ne prosi,
Sam svojo otavo si znosi.

Oh kaj 'mo začeli živinca s teboj?
Za nas bo še dobro, pa tebi bo joj!
Mi bomo te mogli zaklati, —
Drugač nam nemreš obstati.

Na vodi se letos nam sila godi,
Pa zato se žeja nam z vincom gasi —
S prežlahnim, požegnanim vincom,
Oj dobro še ide Slovencom!

V nedelo večer sem šel z verha domó
Krez eno bervicko, krez eno vodó;
Pa vino mi moč je prevzelo —
Zapičim se v blato debelo.

Zdaj žena za starega norca me 'ma,
Ki vinu nobene več redi ne zna:
Pa kakor me krega in kolne —
Še ona se v blato zasune.

„Zdaj žlabrava baba namaži si kljun!“
„„Oj ljubi tovaršek, pomagaj mi vun!““
A zlata, požegnana sraga,
Kak ona človeka premaga!

*) Kdo je to pesem sostavil. nev em prav; to pa vem, da Slovenci jo radi pojo, ker je tudi napev gladek in mičen. Pis.

Odgovorni vrednik: Dr. Janez Bleiweis. — Natiskar in založnik: Jožef Blaznik.